

Biyopsi Nedir ve Biyopsi Nasıl Yapılır?

Biyopsi, vücudun farklı bölgelerinden mikroskop yardımıyla alınan doku, hücre ya da sıvı alma işlemidir. Özellikle kanser tanısı için uygulanan biyopsi; meme, beyin, tiroit gibi vücudun farklı bölgelerinden alınan doku parçasının patolojik inceleme ile kesin sonuca ulaşmasıdır. Biyopsi için vücudun farklı bölgelerinden alınan doku; inceleme, tetkikler yapma, hastalık şüphesi bulunan bölgeden hücre alınması işlemleridir.

Biyopsi Nasıl Yapılır?

Biyopsi günümüzde oldukça gelişmiş olup kişilerin tanı ve teşhisleri açısından büyük öneme sahiptir. Eski zamanlarda doku almak için açık cerrahiler uygulanırken günümüzde farklı teknik ve yöntemler yapılmaya başlanmıştır. Biyopsinin amacı, organın içindeki şüpheli kitlenin en uygun hangi yöntemle görülebildiği belirlenir. Böylelikle, kitlenin yeri net olarak tespit edilir ve lokal anestezi ile iğne hedeflenen lezyona girerek küçük parçalar alır. Alınan parçalar patoloji laboratuvarında incelenir. Biyopsi işleminde kesik ve dikiş gibi işlemler bulunmamaktadır ve biyopsi işlem yaklaşık 15-20 dakika sürmektedir. Bu işlemde, dokunun yapısı incelenir, eğer tümör varsa tipi saptanabilir. Doku ve çevresine uygulanacak tedavi kısmında da biyopsiden alınan sonuç faydalıdır. Biyopsi yapılması hastalığın yayılmasına ya da durumunun değişmesine sebep olmaz.

Vücutta şüpheye sebep olan dokular için uygulanan biyopsi ile istenmeyen doku tamamen de çıkarılabilir. Bu durum biyopsinin hem tanı hem de tedavi yöntemini kapsar. Biyopsi işlemleri görüntüleme eşliğinde, ameliyat sırasında ya da lokal anestezi altında yapılabilir.

Biyopsi Çeşitleri Nelerdir?

İğne Biyopsisi: Bu yöntemde iki farklı teknik bulunmaktadır. İnce iğne aspirasyon biyopsisi yani diğer adıyla peruktan biyopsisidir. Bu yöntemde çok ince içi boş iğne kullanılır, şüphelenilen bölgeden küçük doku alınarak gerçekleştirilir. Hedeflenen dokudan hücre alınması işlemi olan bu yöntem çoğunlukla tiroit nodüllerinde ve prostat tanısında yapılmaktadır. Diğer iğne biyopsisi ise kalın iğne biyopsisidir. Hedeflenen kitlenin içinden daha büyük doku parçalarının alındığı bir uygulamadır.

Punch Biyopsisi: Diğer adıyla yumruk biyopsisi genellikle cilde uygulanarak cilt yüzeyinden daha derin bir cilt örneği almak için tercih edilir. Lokal anestezi uygulanarak küçük bir kesme aleti ile doku parçası çıkarılması için uygulanır.

Fırça Biyopsisi: Endoskopik olarak uygulanan bir yöntemdir, küçük bir fırçanın dokuya sürülmesi ile alınan sürüntü incelenir.

Koni Biyopsisi: Uterus serviksinden koni biçiminde doku çıkarılma işlemidir.

Tıraşlama Yöntemi İle Biyopsi: Ciltte yer alan lezyonun altındaki bölgenin, cildin üst kısmı ile birlikte çıkarılmasıdır. Bu yöntemle tıraşlanan bölge cilde paralel olarak çıkarılır.

Endoskopik Biyopsi: Endoskop, esnek, kameralı, ince ve hafif bir tüptür. Vücuda doğal vücut deliğinden ya da küçük bir cerrahi keşiden sokularak vücudun içine bakmak için kullanılır. Genellikle mesane, karın, eklemler, sindirim sistemine ulaşmak için tercih edilen biyopsi yöntemidir.

Senitel Lenf Nodu Biyopsisi: Tümörde yer alan kanser hücrelerinin yayılma ihtimali yüksekse lenf nodunun işaretlenmesi ile hastaya mavi boya uygulanır. Lenfatik damarlar uygulanan bu boyayı kanserin olduğu bölgeye yani lenf noduna taşır. Başka bir cihaz ile de renk değişikliğinin olduğu alan tespit edilerek ilgili bölge çıkarılır.

Lenf Nodu Biyopsisi: Lenf nodunun bir kısmı ya da tamamının çıkarıldığı biyopsi yöntemidir. Eksizyonel biyopsi esnasında lenf düğümünün tamamı çıkarılır, insizyonel biyopsi ise lenf düğümünün bir kısmı çıkartılır. Çıkartılan doku patolog tarafından incelenir.

Koryonik Villus Biyopsisi: CVS olarak kısaltılan bu biyopsi 10 ila 12 hafta aralığındaki gebelere uygulanır. Anne karnındaki bebeğin genetik ve kromozomal anormalliklerinin tespiti için serviksten ya da karından yapılan biyopsi yöntemidir.

Stereotaktik Biyopsi: Meme ve beyinde kullanılan yöntemdir. Tomografi yardımı ile de biyopsi alanı net olarak belirlenir. İğne ya da tel yardımıyla biyopsi uygulanır.

Vakum Biyopsisi: Özeş olarak tasarlanan keskin kenarı ve devamında deliği olan bir iğnenin lezyon içine yerleştirilerek ileri geri hareket ettirilen iğne dokuları tıraşlarken iğnenin içinde bulunan vakum ile dokuların çekilme yöntemidir. Bu yöntemde iğne aracılığıyla doku örneği emme cihazı kullanılarak alınır, aynı yerden büyük ve pek çok örnek alınabilir.

Açık Cerrahi Biyopsisi: Vücutta şüphe duyulan bölgedeki kitlenin bir kısmını ya da lumpektomide olduğu gibi tamamını genel anestezi altında açılan kesiden çıkartılmasıdır. Açık cerrahi biyopsisine diğer biyopsi yöntemleri ile ulaşılamadığında ya da diğer biyopsilerden net yanıt alınamadığında uygulanır.

Endometrial Biyopsi: Rahime yerleştirilen tüp aracılığıyla rahim astarı doku örneğinin alındığı bir biyopsi yöntemidir. Bu yöntem ile doku örneğinde, kanser veya diğer anormal hücrelerin mevcut olup olmadığı mikroskop altında incelenir.

Kemik İliği Aspirasyonu ve Biyopsisi: Kemik iliğinin katı ve sıvı kısmının incelenmesi için aynı anda gerçekleştirilen biyopsi yöntemidir. Kemik iliği aspirasyonunda, iğne ile sıvı örneği alınır. Kemik iliği biyopsisinde ise iğne ile az miktarda katı doku çıkarılır. Kişinin kan hastalığı ya da kan kanseri olup olmadığını öğrenmek için tercih edilen biyopsi çeşididir. Kalçanın yanında alt sırtta bulunan pelvik kemiğe uygulanır.

Tüm biyopsi yöntemlerinde vücuttan çıkarılan sıvı, hücre ya da doku şeffaf cam ve plastik kaplara konularak dokunun bütünlüğü bozulmadan patoloji laboratuvarına ulaştırılır. Ameliyat esnasında uygulanan biyopsiler laboratuvarda önceliklidir, dokular makroskobik ve mikroskobik olarak incelenir ve ardından raporlanır.

Biyopsi Neden Yapılır?

Biyopsi, muayene ve radyolojik görüntüleme yöntemleri ile vücudun herhangi bir yerinde tespit edilen lezyon ya da kitlenin kanser hücresi taşıyıp taşımadığını belirlemek için yapılır. Kanser tanısında biyopsi en kesin yöntemdir. Biyopsi, kanserin vücuda yayılıp yayılmadığı, tedavi planlanması ve evrenmesinde de büyük rol alır.

Biyopsi Öncesi Nelere Dikkat Etmek Gerekir?

Biyopsi yapılacak organa ve yönteme bağlı olarak biyopsi öncesi dikkat edilmesi gereken bazı noktalar bulunmaktadır.

- Tiroit biyopsisi öncesinde kişinin herhangi bir hazırlık yapmasına gerek yoktur, sadece kan sulandırıcı ilaç kullanıyorsa işlem için planlama yapılmalıdır.
- Karaciėer biyopsisinde kişi kan sulandırıcı kullanıyorsa hekim bilgisi d hilinde kullanmayı bırakmalıdır. Biyopsi işleminden önce kan sayımı yapılır, kanama, pıhtılaşma sorunu olup olmadığına bakılır. Biyopsi esnasında heyecan, korku ve ağrının giderilmesi için damardan ilaç verilir, bu nedenle biyopsi işleminden önce 6 saat a  olmak gerekir.
- Akciėer biyopsisinde genellikle gece yarısından sonra bir Őey yenilip içilmemelidir. Lokal anestezi uygulanacaksa işlem sabahı sıvı tüketimine izin verilebilir. Kişinin herhangi bir alerjisi ya da hassasiyeti varsa mutlaka hekime bildirilmelidir. Ayrıca, kanama bozukluğu ya da kanın pıhtılaşmasını etkileyen ilaç kullanılıyorsa işlemden önce kullanımı kesilmelidir.
- Böbrek biyopsisinde kanama riskini arttıran ilaçlar hekim kontrolünde 7 ila 10 gün öncesinde kesilir. Biyopsi işleminden önce kan testleri yapılarak kan pıhtılaşma durumu ve kanama eğilimi olup olmadığı değerlendirilir. İşlemden 6 saat önce yeme içme kesilmelidir, hipertansiyon ve kalp ilaçları az miktarda su ile alınabilir.
- Meme biyopsisi öncesinde kişi; alerjisinin olup olmadığını, kan sulandırıcı kullanıp kullanmadığını, vücudunda kalp pili ya da farklı bir elektronik cihaz bulunup bulunmadığını ile bilgilerini hekime mutlaka vermelidir.

Tüm bunlara ek olarak, hamile olan ya da hamilelik Şüphesi olan kadınların durumunu hekime bildirmesi gerekir.

Biyopsi Sonrası Nelere Dikkat Etmek Gerekir?

Biyopsi yapılacak organa ve yönteme bağlı olarak biyopsi sonrası dikkat edilmesi gereken bazı noktalar bulunmaktadır.

Biyopsi sonrası en az 6 saat ayağa kalkmamanız gerekir. Bu sürede kan basıncı, nabız ve solunum değerleri izlenir. Kanama ve diğer komplikasyonlar için idrar tahlili ve tam kan sayımı testleri yapılır. Biyopsi işleminden sonra çok nadir ağrı hissedilebilir, bu durum normaldir.

- Tiroit biyopsisinde, nodül değerlendirmesi için ince iğne biyopsisi standart olarak kabul görülmektedir. Sitopatolog tarafından incelendiğinde, güvenilirlik oranı %100'e yakındır. İnceleme sonrası nodülün; iyi kanserli ya da kuşku olduğu tespit edilir. Tespit edilen nodüller iyi huyluysa hiçbir işlem uygulanmaz, sadece takip edilir. Kuşku ve kanserli olan nodüller için ise ameliyat gerekir.
- Karaciėer biyopsisinden sonra bir gece kişi hastanede yatırılır. Hastanın tansiyon ve nabızı düzenli kontrol edilir. Kişi biyopsi sonrasında en az 2 saat sağ yanı üzerine yatırılarak istirahat ettirilir. Taburcu olduktan sonra kişi kendini zorlamadan günlük yaşamına dönebilir.
- Akciėer biyopsisinden sonra tomografi çekimi yapılır. Böylece akciğer zarları arasında hava kaçması ya da kanama gibi istenmeyen durumların olup olmadığı kontrol edilir. Kişi akciğer biyopsisinden sonra hastanede bir gece yatırılır. Kişinin nabızı ve solunumu ölçülür. Gerekirse kan tahlilleri ve akciğer filmi çekilir. Biyopsiden 2 saat sonra herhangi bir sorun yoksa kişi yemek yiyebilir, vücudundaki bandajlar çıkarıldıktan sonra da d ş alabilir.

- Böbrek biyopsisinde kanama riski az da olsa vardır. Bu nedenle, işlemden sonra kişinin 24 saat hastanede izlenir, tuvalet ihtiyacı için dahi ayağa kalkması uygun değildir. Kişi 2 saat sonra hekim onayıyla yemek yiyebilir, su içebilir. Kan sayımı kontrolü 2-3 saat sonra gerekirse 6-8 saat sonra yapılır. İşlemden sonraki gün bir sorun olmazsa taburcu edilebilir.
- Meme biyopsisinde açık biyopsi haricinde tüm işlemlerde bandaj uygulanır. İşlemden sonra kişi günlük yaşamına devam edebilir. İşlem yapılan yerde morarma ve hafif ağrı olabilir. Açık biyopsi işleminde kişiye dikiş atılır ve aynı gün taburcu edilir, ertesi gün günlük yaşama devam edilebilir.

Biyopsi Yapılırken Nelere Dikkat Edilmelidir?

- Biyopsi alanı sterilize edilmeli
- Hastanın damar yolu açık olmalı
- İşlemden kullanılacak ekipman ve görüntüleme aletleri hazır bulundurulmalı
- Biyopside alınan parçanın yeterli olup olmadığını teyit etmek amaçlı sitopatolog bir hekim olmalı
- Hastanın kan akışkanlığı değerlerinin önceden kontrol edilmeli
- Hastanın hepatit ve HIV testlerine bakılıp buna göre işlem sırasında önlem alınmalı

Biyopsi İşlemi Ne Kadar Sürer?

İnce iğne aspirasyon ile kalın iğne aspirasyon biyopsileri genellikle 15-20 dakika sürerken; vakum biyopsi işlemi ortalama 30-40 dakika sürmektedir.

Biyopsi Sonuçları Ne Zaman Çıkar?

Biyopsi sonuçları hangi tür biyopsi yönteminin kullanıldığı ve hangi organa biyopsi işleminin yapıldığına göre değişmektedir. Hücre ya da doku örneği alınan biyopsi işlemlerinde tanı hemen konulabilirken ameliyat sırasında alınan biyopsi sonuçları hasta uyandığında alınabilir. Numunelerin analize gönderilmesine bağlı olarak süre değişir. Genellikle birkaç gün ile 10 gün arasında biyopsi sonuçlarını elde edebilirsiniz.

Sağlıklı bir yaşam için siz de kontrollerinizi düzenli aralıklarla yaptırmayı ihmal etmeyin.